

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Rickard Grönborg
018-195368
rickard.gronborg@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGSYTTRANDE 1 (7)

2011-09-15

Dnr: 401-2964-11

Tierps kommun
Kommunstyrelsen
815 80 Tierp

Utställning av förslag till översiktsplan för Tierps kommun

Sammanfattning

Länstyrelsen har kvarvarande synpunkter när det gäller utpekandet av Skaten som LIS-område. Riksintresset för Naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken riskerar skadas, och Länstyrelsen anser att områdets lämplighet som LIS-område inte är tillräckligt utrett. **I den antagna planhandlingen ska det i texten anges att Länstyrelsen har avvikande mening gällande utpekande av LIS-området Skaten.**

Länstyrelsen instämmer i kommunens ställningstagande att fördjupad planering behövs inom planens utredningsområden. Länstyrelsen belyser även frågor som med fördel kan behandlas i den kontinuerliga översiktsplanering som kommunen eftersträvar. Synpunkter om planens tydlighet är av redaktionell karaktär och kan därmed ändras till antagandet, men planen skulle vinna på om dessa genomfördes.

Inledning

Tierps kommun har översänt ett förslag till kommunomfattande översiktsplan till Länstyrelsen för granskning enligt 4 kap 9 § plan- och bygglagen, PBL 1987:10 / 3 kap 16 § PBL 2010:900. Länstyrelsen lämnade 2007-09-10 ett yttrande över samrådsförslag till översiktsplan för Tierp. Länstyrelsen lämnade granskningsyttrande över den förra utställningsversionen 2009-06-08. Efter utställningen har kommunen valt att ställa ut förslaget till översiktsplan ytterliggare en gång samtidigt som planen har kompletterats med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Länstyrelsen yttrande sig över en samrådsversion av LIS-delen av planen 2011-03-25.

Under utställningstiden har förslaget remitterats till statliga myndigheter. Yttranden som inkommit till Länstyrelsen under utställningstiden bifogas.

Vid utställningen fokuserar Länstyrelsen granskningen på överprövningsgrunderna enligt 4 kap. 9 § PBL 1987:10 / 3 kap. 16 § PBL 2010:900, det vill säga om planen

1. tillgodoser **riksintressen** enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB)
2. kan medverka till att en **miljökvalitetsnorm** enligt 5 kap. MB inte följs
3. redovisar områden för landsbygdsbygdsutveckling i strandnära lägen (**LIS**), som inte är förenliga med 7 kap 18e § första stycket MB
4. har samordnats på lämpligt sätt gällande användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner (**mellankommunala frågor**)

5. är olämplig med hänsyn till boendes och övrigas **hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning eller erosion**

Enligt 4 kap. 2 § PBL 1987:10 / 3 kap. 20 § PBL 2010:900 ska Länsstyrelsens granskningsyttrande fogas till den antagna översiktsplanen. **Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det även skrivas in i den antagna planen.**

Allmänna synpunkter

I översiktsplanen anges att Tierps kommun har ambitionen att ha en kontinuerlig översiktsplanering som ska kompletteras med fördjupade översiktsplaner för respektive orter. Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen har ambitionen att bedriva en kontinuerlig översiktsplanering och ta fram fördjupade översiktsplaner för de olika orterna. Länsstyrelsen tar gärna del av tidplan och genomförande plan för dessa. Kommunen har en tydlig ambition i planen att stärka kollektivtrafikstråken med bebyggelse vilket Länsstyrelsen anser är positivt. Länsstyrelsen anser att planens upplägg i fortfarande kan vinna på ett mer utvecklat pedagogiskt förhållningssätt. Det är viktigt att tänka på att läsarna kan ha olika kännedom om Tierps kommun och har olika förutsättningar när det gäller att ta del av översiktsplanen.

Granskningspunkter

Allmänt

Under utställningstiden har kommunen förstorat upp kartorna i planförslaget, vilket är bra. Länsstyrelsen vill återigen påpeka att kartorna i utställningsförslaget bör arbetas om till antagandet. Kartorna har blivit större men de bör vara i A4 format och innehålla legend, skalstock, norrpil m.m. Kartorna om naturvärden i planen och miljökonsekvensbeskrivningen är inte korrekta. Underlaget behöver uppdateras och kartorna granskas. Blivande naturreservat ska inte finnas med i kartorna. Länsstyrelsen anser därmed att en komplettering bör göras till antagandehandlingen. Enligt plan- och bygglagen ska planens konsekvenser och innebörd kunna utläsas utan svårighet (Lag 2007:1303, och PBL 1987:10, 4 Kap. 1 § samt PBL 2010:900 3 kap. 6 §).

Länsstyrelsens granskningspunkter utifrån de fem prövningsgrunder som Länsstyrelsen ska bevaka enligt 4 kap. 9 § (PBL 1987:10) / 3 kap. 16 § (PBL 2010:900): redovisas nedan.

Riksintressen

Allmänna synpunkter

Sedan samrådet och den första utställningen har kommunen kompletterat avsnittet om riksintressen. När det gäller kartorna över riksintressena är de fortfarande otydliga och svåra att utläsa. Enligt plan- och bygglagen ska planens konsekvenser och innebörd kunna utläsas utan svårighet (Lag 2007:1303, och PBL 1987:10, 4 Kap. 1 § samt PBL 2010:900 3 kap. 6 §).

Länsstyrelsen anser att i den kommande planeringen av de utpekade utredningsområden bör kommunen tydligare och mer detaljerat redovisa sina ställningstaganden hur man avser att tillgodose värdena i de olika riksintressena.

Riksintresse Dalälvsområdet

Dalälvsområdet har mycket stora, unika, natur-, kultur- och friluftslivsvärden. Hela området är ett stort besöksmål. De olika intressenas sammanlagda värde har gjort att området Nedre Dalälven nyligen blivit utsett till biosfärområde av UNESCO och den svenska regeringen. Dalälvsområdets örika älvlandskap är attraktivt och omväxlande. Med en mosaik av öppet vatten, våtmarker, odlingsmarker och skogsdungar med löv- och barrbestånd är området mycket tilltalande och har en mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden. För friluftslivet finns flera vandringsstråk och rastplatser med fina utblickar över områdets varierade natur.

Kommunen har kompletterat planen med ett avsnitt om nedre Dalälven. I den fortsatta rullande översiktsplaneringen bör rekommendationerna för området ses över och fördjupas med bakgrund av Unesco:s utpekande av biosfärområde. Länsstyrelsen anser att i den kommande planeringen bör riktlinjerna för området anges samlat i det avsnittet om nedre Dalälven förtydlighetens skull.

Riksintresse för kulturmiljö

Länsstyrelsen noterar att de flesta synpunkter från tidigare samråd och utställning har tillgodosetts av kommunen avseende riksintressen för kulturmiljö. Revideringar har gjorts i form av tydligare kartor, planer för att ta fram ett mer utvecklat kulturmiljöprogram, tydligare beskrivningar av kulturmiljövärden och en klar viljeyttring att behandla kulturmiljöer som en viktig tillgång. Länsstyrelsen anser att de kommande fördjupningarna för orterna tydligare bör beskriva hur den nya bebyggelsen bättre skulle kunna integreras.

Riksintresse för kommunikationer (järnväg och väg)

Europaväg 4 och Ostkustbanan är av riksintresse enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Generella riktlinjer för ny bebyggelse intill väg och järnväg kopplat till risker, buller och vibrationer redovisas. Länsstyrelsen anser att kommunen i kommande planering och lovgivning bör beakta avståndet mellan järnväg, väg och tillkommande bebyggelse.

Riksintresse för försvaret

I Tierps kommun finns ett riksintresse för försvaret, Marma Skjutfält. Fältet har en omgivningspåverkan i form av buller. På sidan 158 i planen finns en text om totalförsvaret. Verksamheten på Marmaskjutfält påverkas inte av en vindkraftsutbyggnad i närheten. Det finns inget behov av hindersfritt runt skjutfältet. Se yttrande från Försvarmakten.

Riksintresse för flyg

På sidan 137 i planen anges det felaktigt att Ärna flygplats ska övergå till civil verksamhet. Uppsala Ärna är av riksintresse för totalförsvaret och för civil

luftfart. Tierps kommun påverkas inte av det så kallade stoppområdet för vindkraft runt Ärna flygplats. Se yttrande från Försvarsmakten.

Vatten – Miljökvalitetsnormer, dricksvattenförsörjning m.m.

Kommunen har ett stort ansvar att minska mängden näringsämnen som släpps ut till recipienten. Detta gäller för utsläpp från enskilda avlopp och för utsläpp från reningsverk. Kommunen arbetar med att ta fram en VA-plan. Länsstyrelsen anser att det i den kommande planeringen är viktigt att frågor om miljökvalitetsnormer för vatten beaktas. VA-planering är ett viktigt instrument i kommunens arbete med att nå Miljökvalitetsnormerna för vatten.

Grundvattenförekomst SE670447-159970 ligger inom ett reservat för en planerad väg. Länsstyrelsen saknar i planen kommunens bedömning om det finns ökad risk för att miljökvalitetsnormerna påverkas vilket bör beaktas i den fortsatta planeringen.

För vattenområden, särskilt den marinamiljön saknas en beskrivning av miljöerna, rekommendationer och åtgärdsförslag. Mark och vattenanvändningskapitlet i planen beskriver inget om riktlinjer för vattenanvändningen.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen vill betona vikten av samplanering med närliggande kommuner även i den fortsatta planeringsprocessen. Kommunen redovisar ett antal mellankommunala frågor. Länsstyrelsen anser att redovisningen bör kompletteras med planerade vindkraftetableringar på andra sidan gränsen i Uppsala kommun.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (Lis)

Allmänt

Översiktsplanen har kompletterats med en LIS-utredning sedan den förra utställningen. Tierps kommun har pekat ut sju områden för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Tre av dessa ligger längs kusten, ett vid Dalälven, ett längs Tämnarån och två vid sjön Strömaren. Naturvårdsverket och Boverket har tagit fram gemensamma riktlinjer för strandskydd och LIS-områden. Enligt riktlinjerna ska kommunerna vara restriktiva med att peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnäralägen längs kusten från Forsmark till gränsen mot Finland.

Skaten

I LIS-utredningen anges på sidan 5 följande:

”Av de olika förslagen utmärker sig Skaten, som ligger längst ifrån kollektivtrafik, riksvägar och olika typer av service. I anslutning till området finns mycket höga naturvärden och en känslig vattenmiljö. Förslaget innebär svårigheter att tillskapa en landsbygdsutveckling, samtidigt som riskerna för negativa konsekvenser för miljön är anmärkningsvärt stora.”

Detta resonemang stämmer överens med Länsstyrelsens yttrande på samrådshandlingarna för LIS daterad 2011-03-25, dnr 401-870-11. I översikts-

planen anges att kommunen ska vara restriktiv med utpekade av utbyggnad i områden av riksintresse och skyddsvärda områden. Skatviken (utpekat som skyddsvärt grundområde) och våtmarksbiotoperna (utpekade i Våtmarksinventeringen) i norra delen av förslaget LIS-område med förekomst av bland annat Gölgröda är mycket känsliga och bör därför inte utsättas för någon ytterligare påverkan. Skaten omfattas också av riksintresse för naturvård (Östra Hållnäs-kusten) enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Enligt 7 kap. 18 e § punkt 1 miljöbalken ska ett LIS-område vara ett område som är lämpligt för utvecklingen av landsbygden. Skatens geografiska läge gör att Länsstyrelsen anser att området inte är lämpligt för Landsbygdsutveckling i strandnära läge. Utveckling av området kan inte anses medföra något större tillskott av sysselsättning och service på landsbygden. Riksintresset för Naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken riskerar skadas. Länsstyrelsen anser att förutsättningarna för utpekande av Skaten som LIS-område, mot bakgrund av redan kända värden inte är tillräckligt utrett. **I den antagna planhandlingen ska det i texten anges att Länsstyrelsen har avvikande mening gällande utpekande av LIS-området Skaten.**

Miljö, hälsa och säkerhet

Farligt gods

Planen beskriver generellt bestämmelserna när det gäller bebyggelsefria avstånd till leder där farligt gods transporteras. Länsstyrelsen anser att kommunen i den kommande planeringen bör göra riskanalyser.

Övriga synpunkter

Ny plan och bygglag (PBL 2010:900)

Framtagandet av den kommunomfattande översiktsplanen följer bestämmelserna i plan- och bygglagen från 1987 (1987:10), enligt övergångsbestämmelserna i nya plan och bygglagen som började gälla 2 maj 2011 (2010:900). Den nya fördjupade översiktsplanen kommer emellertid att användas då den nya plan- och bygglagen gäller. I utställningsförslaget återfinns ett flertal hänvisningar till lagrum i PBL (1987:10). När motsvarande bestämmelser också finns i PBL (2010:900) utan någon egentlig ändring föreslår Länsstyrelsen att förslaget ses över inför antagandet, så att hänvisningar även görs till nytt lagrum och innehåll enligt PBL (2010:900).

Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Allmänt

Miljökonsekvensbeskrivningen har ett bra upplägg och är tydlig och lättläst. De olika alternativen som huvudalternativet jämförs med är relevanta och bra beskrivna. Länsstyrelsen vill dock påpeka att syftet med en miljökonsekvensbeskrivning är att den i ett tidigt skede ska kunna påverka planeringsinriktningen för att minimera miljöpåverkan. Länsstyrelsen vill påpeka att det i kommande översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner är viktigt att planhandlingen och MKB:n tas fram gemensamt. Det ökar möjligheten att kunna påverka samhällsplaneringen i en hållbar riktning.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

GRANSKNINGSYTTRANDE 6 (7)

2011-09-15

Dnr: 401-2964-11

Deltagare

Yttranden har inkommit från ett antal statliga myndigheter. Länsstyrelsens enheter har bidragit med underlag. I handläggningen av detta ärende har Lars Andersson och Eva Amnéus Mattisson (Miljöskydds-enheten), Göran Cederholm (Enheten för samhällsskydd och beredskap) Roger Edenmo och Liselott Blombäck (Kulturmiljö-enheten) och Eva Bergdahl (Samhällsbyggnads-enheten) deltagit. Beslut i detta ärende har fattats av Länsråd Leif Byman. Rickard Grönborg (Samhällsbyggnads-enheten) har varit föredragande.

Leif Byman

Rickard Grönborg

Bilagor:

Yttranden från statliga myndigheter och bolag, bilaga 1-3

1. Yttrande från Sveriges geologiska undersökning (SGU)
2. Yttrande från Försvarmakten
3. Yttrande från Svenska Kraftnät
4. Yttrande från Trafikverket

Sändlista:

Trafikverket

Boverket

Naturvårdsverket

Svenska kraftnät

SGU

Vattenmyndigheten Länsstyrelsen i Västmanland

SGI

Försvarmakten

Regionförbundet

Kopia internt inom länsstyrelsen:

- Enheten för samhällsskydd och beredskap
- Kulturmiljöenheten
- Landsbygdsenheten
- Ledningskansliet
- Länsledningen
- Miljöskydds-enheten
- Naturmiljöenheten
- Rättsenheten
- Samhällsbyggnadsenheten (2 ex)